

การมีสัมมาชีพเต็มพื้นที่

ปัจจัยขอความร่วมมือเป็นสุข

สัมมาอาชีพเป็น ๑ ในมรรค ๘

สัมมาชีพ หมายถึง อาชีพที่ไม่เบียดเบียนตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดเบียนสิ่งแวดล้อม และมีรายจ่ายน้อยกว่ารายได้

สัมมาชีพจึงเป็นทั้งเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม สิ่งแวดล้อม และศีลธรรม

การมีสัมมาชีพเต็มพื้นที่ แต่ละหมู่บ้าน แต่ละตำบล แต่ละเมือง แต่ละจังหวัด เป็นปัจจัยของการอยู่ร่วมกันอย่างร่มเย็นเป็นสุข

มีตัวอย่างชุมชนที่ความไม่ดีดำรงอยู่มาช้านาน เช่น การลักขโมย การพนัน ยาเสพติด พระสอนเท่าไรๆ ก็ไม่หาย ต่อมาเมื่อมีการส่งเสริมให้ทุกคนมีอาชีพ มีรายได้ ปรากฏว่าความชั่วต่างๆ หายไปหมด

สังคมไทยเน้นการ “สั่งสอน” แต่ไม่เน้น “การกระทำ” หรือกรรมที่เป็นเหตุปัจจัยของความสำเร็จ บ้านเมืองจึงเป็นอยู่อย่างที่เป็นอยู่ แก้ปัญหาและพัฒนาอะไรไม่ค่อยสำเร็จ การศึกษาของเราก็มุ่งเน้นการ “สอน” มากกว่าการ “เรียนรู้” จากการกระทำอะไรๆ ให้สำเร็จ เราจึงอ่อนแอทำอะไรไม่เป็นกันไปหมดทั้งชาติ

ถ้าผู้คนไม่มีสัมมาชีพเต็มพื้นที่ ก็จะพากันไปลักขโมย จี้ปล้น หรือหาเลี้ยงชีพด้วยการเบียดเบียนผู้อื่นบ้าง เบียดเบียนสิ่งแวดล้อมบ้าง ในระบบเศรษฐกิจบริโภคนิยม ต้องอาศัยการกระตุ้นให้คนบริโภคมากๆ เข้าไว้ บริโภคให้เกินเลยเข้าไว้ เศรษฐกิจจะได้เจริญ

ในระบบเศรษฐกิจเช่นนี้ ยากที่บุคคลจะตั้งอยู่ในศีลธรรม ก็ลองดูกลเม็ดเด็ดพรายโกหกพกลม เอาราคาจรีตเข้าล่อ ที่จะทำให้ผู้คนซื้อสินค้าโดยไม่จำเป็นต่างๆ ว่าทั้งหลายเหล่านี้เป็นสัมมาชีพหรือไม่ เฉพาะขนมหลอกเด็กก็เอาเงินจากพ่อแม่ไปปีละ ๑๖๐,๐๐๐ ล้านบาท แล้วทิ้งปัญหาสุขภาพไว้ให้ลองพิจารณาไปรอบๆ ตัว ถึงอาชีพที่เบียดเบียนกันและกันด้วยประการต่างๆ แล้วจะเข้าใจว่าทำไมการมีสัมมาชีพเต็มพื้นที่ จึงเป็นบ่อเกิดของศีลธรรม

ประเวศ วะสี

ขอบคุณ ผู้เขียนทุกท่านที่ช่วยเขียนเป็นวิทยาทาน

- บทความที่ตีพิมพ์ในนิตยสารหมอชาวบ้าน ยินดีที่จะให้นำไปเผยแพร่เป็นวิทยาทานสู่ประชาชน แต่ต้องอ้างอิงแหล่งที่มาของผู้เขียน (ซึ่งเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์) ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทางการค้า
- ข้อความโฆษณาใดๆ ที่ตีพิมพ์ในนิตยสารหมอชาวบ้านเป็นไปตามเงื่อนไขทางธุรกิจการค้า คณะบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป